

Arkeologisk utredning av område öster om Nydalasjön. Etapp 1

med anledning av planerad bebyggelse och golfbana.

Fastigheterna Nydala 1:51, 1:52, Innertavle 4:4, 6:9 & 6:30.

Umeå sn & kn. Västerbottens län

Västerbottens museum/Uppdragsverksamheten

Berit Andersson 2004

Innehåll

Inledning

Sammanfattning

Syfte

Utredningsområdet

Metod

Resultat

Administrativa uppgifter

Inledning

Med anledning av planerad bebyggelse samt anläggandet av en golfbana i området öster om Nydalasjön uppdrog Christer Kvick NYAB åt Västerbottens Museum AB att genomföra en arkeologisk utredning. Uppdraget inkom ovanligt sent på året och marken var delvis frusen varför endast en översiktlig inventering var möjlig. En kompletterande utredning, etapp 2, kommer att genomföras under våren när marken tinat upp och det är möjligt att gräva provgropar.

Sammanfattning

Inom området påträffades vid den översiktliga inventeringen en kolbotten, en möjlig fångstgrop, en stenmur samt bläckade tallar med synliga stukmärken. Vidare noterades fem områden med sandig mark lämpliga för bosättning under förhistorisk tid och äldre historisk tid. I svackor mellan moränåsarna finns områden med finsediment i närheten av mindre vattendrag som kan vara gynnsam terräng för kolbottnar.

Syfte

Utredningens syfte var främst att lokalisera områden som kan ha varit intressanta för bosättning eller annat utnyttjande under förhistorien eller äldre historisk tid.

Utredningsområdet

Området ligger öster om Nydalasjön och väster om Tavleån. Genom området löper moränåsar i nord – sydlig riktning med fuktigare mark i svackorna mellan åsarna. I vissa svackor finns myrar bl a Degemyran och Dödmansmyran, de flesta myrar har dikats ut. Hela området sluttar mot väster och de högsta partierna återfinns i östra delen. Närmast Nydalasjön finns äldre sommarstugebebyggelse från början 1900-talet. För övrigt saknas bebyggelse inom området. Genom utredningsområdet löper ett flertal stigar, motionsspår samt hundspår. I områdets södra del finns två äldre stenbroar vid Lomtjärnsbäcken längs en äldre vägsträckning (Kustlandsvägen).

Metod

Utredningens etapp 1 genomfördes i mitten av november vilket medförde att marken i huvudsak var frusen. Detta innebar att inga provgropar kunde göras och att jordsonden endast kunde användas sporadiskt. Efter kartstudier genomfördes fältrekonosering inom de områden som verkade mest gynnsamma ur kulturhistorisk synvinkel. Dessa områden sammanfaller i stort med de torra partier där stigar och motionsspår anlagts. Intressanta områden markerades med hjälp av GPS samt noterades på fältkarta.

Resultat

Vid utredningen påträffades en kolbotten efter en resmila, en möjlig fångstgrop samt två områden med bläckade tallar där ett S-format stukmärke var synligt i ett flertal av bläckorna. Vidare noterades fem områden med sandig mark (se kartbilaga). Denna marktyp har ofta föredragits vid förhistorisk bosättning samt vid annat markutnyttjande som medfört grävande i marken t ex anläggande av fångstgropar och kolbottnar. Tre områden lämpliga för kolbottnar noterades, dessa

är belägna i svackor med finsediment och med närhet till mindre vattendrag (se kartbilaga). I områdets nordvästra del, närmast campingen, finns en äldre stenmur vid igenväxande odlingsmark. På registerkartan vid Västerbottens Museum finns ett gränsröse markerat på gränsen mellan fastigheterna Nydala och Innertavle, det är belägen omedelbart öster om den stig som löper genom området från norr till söder.

Administrativa uppgifter

Län: Västerbotten

Kommun och socken: Umeå

Fastighet: Nydala 1:51, 1:52, Innertavle 4:4, 6:9 & 6:30

Ekonomisk karta: 20K 7e, 20K 7f

Vbm dnr: 478/04

Uppdragsgivare: Christer Kwick, NYAB

Uppdragsansvarig: Jans Heinerud

Fältarbetspersonal: Berit Andersson, Jans Heinerud och Erik Sandén.

Rapportansvarig: Berit Andersson

Planering & arkivgenomgång: 8/11 (1 dv)

Resa och fältarbete: 16-17/11 (4 dv)

Rapport: 8/12 (1 dv)

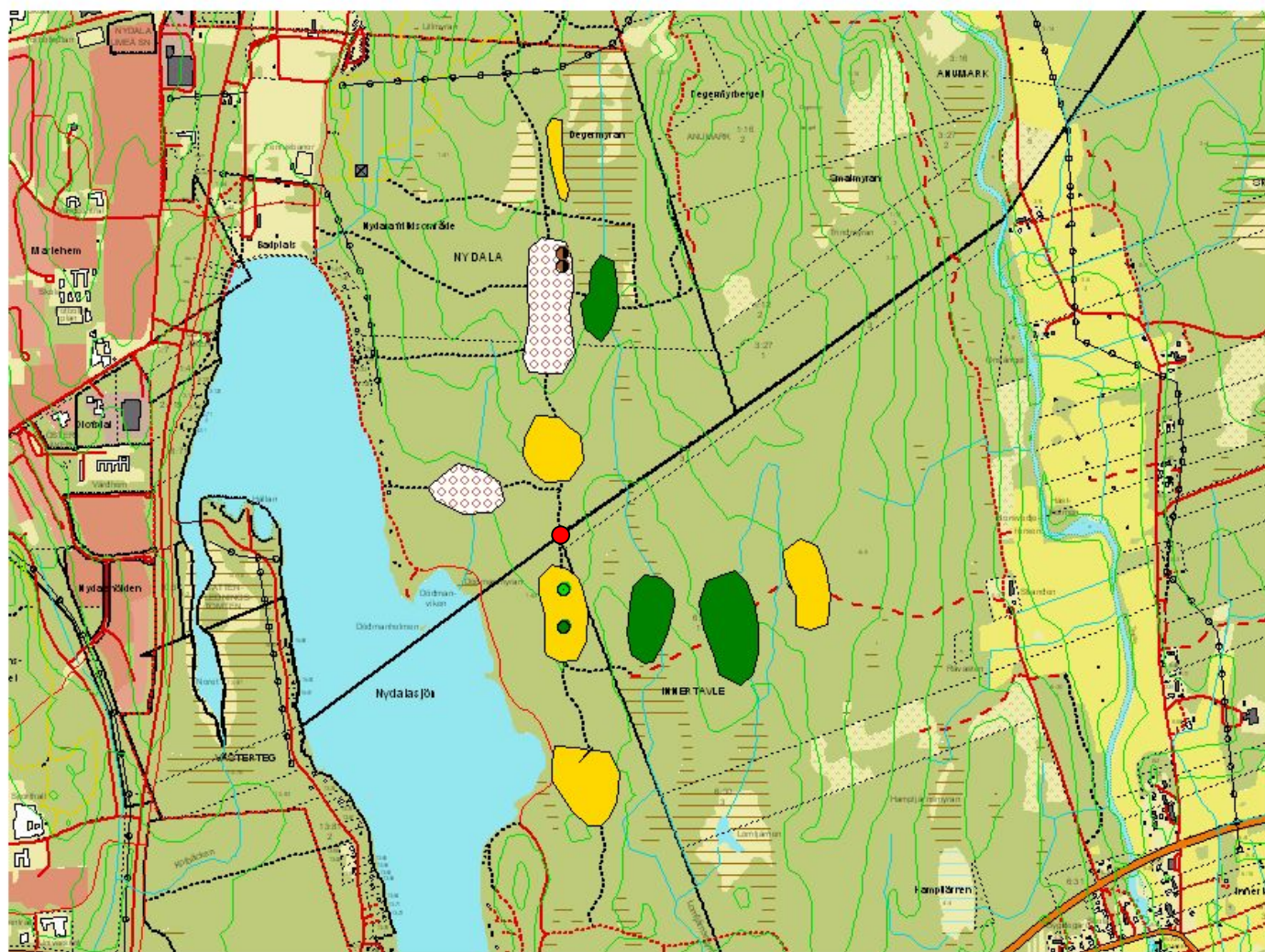
Utredd yta: ca 4,2 km²

Fotografier: Digitala bilder. Förvaras på Västerbottens museum.

Fotografi av träd med bläcka i vilken ett stukmärke syns. Det S-formade stukmärket är markerat med orange färg.

Områden utvalda för arkeologisk utredning, etapp 2

- gränsröse
- bläckt träd
- fångstgrop?
- kolbotten
- ⊠ stenmur
- ▨ bläckade träd
- boplatsläge
- kolbottensläge

2 0 2 Kilometers

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

Box 3183, 903 04 Umeå
Telefon 090-17 18 00. Telefax 090-77 90 00.
info@vasterbottensmuseum.se
www.vasterbottensmuseum.se